

Departament Kadr i Szkolnictwa Wojskowego

20

ZARZĄDZENIE Nr 5/MON MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 12 lutego 2004 r.

w sprawie ustalenia regulaminu Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie

Na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 31 marca 1965 r. o wyższym szkolnictwie wojskowym (Dz. U. z 1992 r. Nr 10, poz. 40, z 1996 r. Nr 7, poz. 44, z 1997 r. Nr 96, poz. 590, Nr 107, poz. 688, Nr 115, poz. 741 i Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 141, poz. 1184) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się „Regulamin studiów Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie”, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Traci moc „Regulamin studiów Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych” wprowadzony zarządzeniem Szefa Sztabu Generalnego WP Nr 112/Sztab z dnia 29 września 1995r.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *J. Szmajdziński*

Załącznik do zarządzenia Nr 5/MON
Ministra Obrony Narodowej
z dnia 12 lutego 2004 r. (poz. 20)

REGULAMIN STUDIÓW

WYŻSZEJ SZKOŁY OFICERSKIEJ SIŁ POWIETRZNYCH W DĘBLINIE

Rozdział I

Przepisy ogólne

§ 1.1. Regulamin studiów Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie, zwanej dalej „Szkołą”, określa organizację i sposób odbywania studiów.

2. Ilekroć w regulaminie jest mowa o ustawie o wyższym szkolnictwie wojskowym, należy przez to rozumieć „ustawę z dnia 31 marca 1965 roku o wyższym szkolnictwie wojskowym” (Dz. U. z 1992 r. Nr 10, poz. 40, z 1996 r. Nr 7, poz. 44, z 1997 r. Nr 96, poz. 590, Nr 107, poz. 688, Nr 115, poz. 741 i Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 141, poz. 1184).

3. Przez pojęcie „słuchacz”, bez bliższego określenia, rozumie się: kandydata na żołnierza zawodowego (podchorążego), żołnierza zawodowego lub osobę cywilną.

§ 2.1. Osoby zakwalifikowane na studia stają się słuchaczami Szkoły z dniem immatrykulacji i złożenia ślubowania.

2. Immatrykulację przeprowadza się zgodnie z ceremoniałem wojskowym, w terminie określonym przez Komendanta Szkoły — rektora, zwanego dalej „Komendantem”.

3. Po immatrykulacji i złożeniu ślubowania, słuchacz otrzymuje indeks oraz legitymację studencką.

4. Indeks oraz karta postępów jest podstawowym dokumentem, obrazującym przebieg i wyniki studiów.

5. Ważna legitymacja studencka — poświadczona przez organ kadrowy Szkoły — stanowi dokument, upoważniający do korzystania z obiektów naukowo-dydaktycznych Szkoły i ośrodków kultury uczelni cywilnych oraz ulg i uprawnień przysługujących studentom szkół wyższych.

6. Legitymacja studencka podlega zwrotowi z dniem ukończenia studiów, zwolnienia lub wydalenia ze Szkoły.

7. Indeks pozostaje własnością słuchacza po ukończeniu studiów, zwolnieniu lub wydaleniu ze Szkoły.

§ 3. Organem reprezentującym słuchaczy Szkoły jest samorząd studencki, którego organizację i zakres działania określa odrębny regulamin, zatwierdzony przez Komendanta.

§ 4. 1. Osoby powołane po raz pierwszy do czynnej służby wojskowej, w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego, otrzymują bez szczególnego nadania — z dniem stawienia się do tej służby — stopień wojskowy szeregowego.

2. Żołnierze, odbywający czynną służbę wojskową oraz żołnierze rezerwy, rozpoczynają pełnienie służby kandydackiej w posiadanym stopniu wojskowym.

3. Słuchacze — kandydaci na żołnierza zawodowego — pełniący w Szkole służbę kandydacką otrzymują, bez szczególnego nadania, z dniem stawienia się do służby kandydackiej, tytuł podchorążego. Słuchacz używa tytułu podchorążego bezpośrednio po stopniu wojskowym.

§ 5. Przebieg służby kandydackiej reguluje rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 listopada 1997 r. w sprawie służby wojskowej kandydatów na żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 143, poz. 962 z późn. zm.).

§ 6. 1. Rozpoczęcie kształcenia na I roku studiów poprzedza podstawowe szkolenie wojskowe kandydatów na żołnierzy zawodowych. Szkolenie kończy się sprawdzianem kwalifikacyjnym.

2. Po odbyciu szkolenia podstawowego kandydaci, powoływani po raz pierwszy do służby czynnej, składają przysięgę wojskową.

3. Przysięgę wojskową organizuje się zgodnie z ceremoniałem wojskowym, w terminie i miejscu ustalonym przez Komendanta.

Rozdział 2

Organizacja studiów

§ 7. 1. Szkoła kształci kadry dowódcze i specjalistyczne dla potrzeb jednostek i instytucji wojskowych, zgodnie z planami studiów i programami kształcenia oraz zapewnia możliwość uzyskania tytułu zawodowego magistra (równorzędnego) w uczelni państwowej, wskazanej przez Komendanta.

2. Kształcenie prowadzi się w formie wyższych studiów zawodowych.

§ 8. Szkoła nadaje absolwentom tytuł inżyniera, natomiast tytuł magistra nadaje stosowna uczelnia państwowa.

§ 9. 1. Rok akademicki rozpoczyna się w pierwszych dniach października i trwa, z wyjątkiem ostatniego roku studiów, nie dłużej niż do 30 września następnego roku kalendarzowego (jeżeli plan studiów nie stanowi inaczej).

2. Studia dzielą się na lata. Każdy rok podzielony jest na semestry zimowy i letni (jeżeli plan studiów nie stanowi inaczej).

3. Każdy semestr kończy się sesją egzaminacyjną.

4. Szczegółową organizację roku akademickiego określa Komendant, według obowiązujących planów studiów i programów w harmonogramie kształcenia.

§ 10. 1. Studia, w zależności od specjalności dyplomowania, obejmują:

- 1) zajęcia programowe obowiązkowe i fakultatywne, wynikające z planu studiów, realizowane w Szkole i wybranej uczelni państwowej;
- 2) praktyczne szkolenie specjalistyczne w ośrodkach szkolenia lotniczego Szkoły i innych lotniczych jednostkach Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „Siłami Zbrojnymi”;
- 3) szkolenie w warunkach polowych;
- 4) sesje egzaminacyjne;
- 5) opracowanie prac dyplomowych;
- 6) egzaminy dyplomowe;
- 7) egzamin na oficera;
- 8) inne przedsięwzięcia o charakterze organizacyjno-edukacyjnym.

2. Na podstawie obowiązujących planów studiów oraz programów kształcenia opracowuje się harmonogram studiów na każdy rok akademicki.

3. Program kształcenia dla danej specjalności obejmuje:

- 1) wykaz przedmiotów podstawowych i kierunkowych, z wymiarem godzinowym oraz przyporządkowaną liczbą punktów;
- 2) wykaz przedmiotów, z wymiarem godzinowym oraz przyporządkowaną liczbą punktów;
- 3) wykaz zaliczeń i egzaminów;
- 4) wymiar czasu przeznaczanego na opracowanie pracy dyplomowej;
- 5) zakres egzaminów dyplomowych;
- 6) rodzaj i wymiar praktyk wraz z przyporządkowaną liczbą punktów.

4. Zawartość tematyczną programu kształcenia oraz rygory dydaktyczne przedstawia vademecum słuchacza, wydawane przez Szkołę przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego.

§ 11. Organizację roku akademickiego, wraz z wykazem egzaminów, kolokwii, zaliczeń i innych rygorów dydaktycznych, podaje się słuchaczom na początku roku akademickiego.

§ 12. 1. Studenci osiągający bardzo dobre wyniki w kształceniu mogą realizować studia, według indywidualnego toku studiów (ITS), którego celem jest skrócenie czasu studiów.

2. ITS może być realizowany za zgodą Komendanta, wyrażoną na piśmie, umotywowany wniosek słuchacza, który może być złożony nie wcześniej niż po pierwszym roku studiów.

3. We wniosku słuchacz powinien przedstawić indywidualny plan realizacji programu studiów, zatwierdzony przez Komendanta Wydziału — dziekana, zwanego dalej „Komendantem Wydziału”.

4. Za bardzo dobre wyniki w kształceniu uważa się uzyskanie oceny średniej arytmetycznej, co najmniej 4,51 ze wszystkich egzaminów i zaliczeń, w tym żadna z ocen nie może być niższa niż dobra (4).

5. Słuchacza, który nie wywiązuje się z indywidualnego planu realizacji programu studiów Komendanta, na wniosek Komendanta Wydziału, przywraca do zwyczajnego toku studiów.

§ 13. 1. W losowo uzasadnionych przypadkach słuchacze mogą realizować kształcenie w indywidualnym systemie organizacyjnym (ISO), który ma na celu umożliwienie wyrównania różnic programowych, w tym wynikających ze zmiany specjalności kształcenia.

2. ISO może być realizowany za zgodą Komendanta, wyrażoną na piśmie, umotywowany wniosek słuchacza.

3. ISO nie może trwać dłużej niż dwa semestry. Czas trwania ISO słuchacza określa Komendant Wydziału.

§ 14. 1. W celu sprawnego kierowania procesem dydaktyczno — wychowawczym oraz odpowiedniego funkcjonowania Szkoły jako jednostki wojskowej, słuchacze są zorganizowani w grupy szkolne według roczników i specjalności kształcenia.

2. Spośród wszystkich słuchaczy można wyznaczyć następujące osoby funkcyjne:

- 1) pomocników kierownika grupy;
- 2) kierownika grupy szkoleniowej;
- 3) pomocnik kierownika grupy szkoleniowej.

3. Słuchaczy wyznacza się i zmienia na funkcjach, o których mowa w ust. 2, zgodnie z wytycznymi Komendanta Wydziału.

Rozdział 3

Prawa i obowiązki słuchacza

§ 15. 1. Słuchacz Szkoły ma prawo do:

- 1) pełnego wykorzystania warunków i możliwości kształcenia, jakie stwarza Szkoła;
- 2) rozwijania zainteresowań naukowych oraz uczestnictwa w pracach organizacji, stowarzyszeń i kół naukowych, działających na terenie Szkoły;

- 3) korzystania z pomocy dydaktyczno-naukowej nauczycieli akademickich i organów Szkoły;
- 4) ubiegania się o przeniesienie na inny kierunek studiów lub specjalność kształcenia albo do innej szkoły, na zasadach określonych w § 47 niniejszego regulaminu;
- 5) nagród i wyróżnień;
- 6) mianowania na kolejne stopnie wojskowe (do stopnia sierżanta), po uzyskaniu pozytywnych wyników na studiach oraz w działalności służbowej i dyscyplinie wojskowej;
- 7) uposażenia według lat nauki i stopnia wojskowego, na zasadach określonych w przepisach dotyczących uposażenia żołnierzy;
- 8) warunkowego dopuszczenia do sesji egzaminacyjnej, zdawania egzaminu poprawkowego i komisyjnego, warunkowego powtarzania roku studiów, z wyjątkiem słuchaczy pierwszego roku;
- 9) publikowania swoich prac w czasopismach i wydawnictwach szkoły, a także pozaszkolnych, na zasadach określonych w przepisach o ochronie tajemnicy w Siłach Zbrojnych;
- 10) wybierania spośród wszystkich słuchaczy przedstawicieli, wchodzących w skład Senatu lub Rady Wydziału i kandydowania w wyborach do tych organów;
- 11) wybierania przedstawicieli (oraz kandydowania w wyborach) środowiska studenckiego do organów kolegialnych i samorządowych, działających w Szkole;
- 12) rozwijania zainteresowań kulturalnych, turystycznych i sportowych w Szkole, a także przez przynależność do klubów i stowarzyszeń sportowych, działających poza nią; słuchacze — żołnierze, o przynależności do tych klubów i stowarzyszeń sportowych, są zobowiązani powiadomić Komendanta;
- 13) korzystania, począwszy od drugiego roku studiów, z klubów, kasyn i hoteli wojskowych, na zasadach określonych dla żołnierzy zawodowych;
- 14) ochrony danych osobowych, w szczególności danych dotyczących uzyskiwanych ocen.

§ 16. Słuchaczom, pełniącym służbę kandydacką oraz członkom ich rodzin, przysługują, zgodnie art. 100 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 1997 r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm.), szczególne uprawnienia i ulgi, przewidziane w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205 z późn. zm.).

§ 17. 1. Słuchaczom przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze:

- 1) 30 dni kalendarzowych po zakończeniu każdego roku studiów, z wyjątkiem ostatniego roku;
- 2) 10 dni kalendarzowych — w okresie zimowym;
- 3) 5 dni kalendarzowych — w okresie wiosennym.

2. Terminy urlopów określa Komendant.

§ 18. 1. Słuchaczom mogą być udzielane również urlopy:

- 1) w drodze wyróżnienia;
- 2) okolicznościowy;
- 3) zdrowotny (na wniosek komisji lekarskiej);
- 4) dodatkowy.

2. Urlopów, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4, udziela Komendant.

3. Słuchaczom może być przedłużony urlop w razie:

- 1) choroby;
- 2) zgonu i pogrzebu lub ciężkiej choroby członka najbliższej rodziny;
- 3) klęski żywiołowej, która dotknęła członka najbliższej rodziny;
- 4) zaistnienia innych przyczyn, uniemożliwiających jego powrót z urlopu.

§ 19. Słuchaczom — będącym żołnierzami — odbywającym praktykę w jednostkach wojskowych, ich dowódcy (komendanci) mogą udzielić urlopów, wymienionych w § 18 ust. 1 pkt 1 i 2. Urlop udzielony w drodze wyróżnienia słuchacz powinien wykorzystać w okresie trwania praktyki.

§ 20. 1. Do obowiązków słuchacza, w szczególności, należy:

- 1) kontynuowanie studiów magisterskich, we wskazanej przez Komendanta wyższej uczelni państwowej;
- 2) zdobywanie wiedzy i umiejętności poprzez aktywny udział w zajęciach programowych;
- 3) terminowe uzyskiwanie zaliczeń, zdawanie egzaminów i kolokwii oraz przygotowanie prac samodzielnych, przewidzianych w planach studiów i programach kształcenia;
- 4) postępowanie zgodnie z rotą przysięgi wojskowej, treścią ślubowania i postanowieniami niniejszego regulaminu;
- 5) przestrzeganie regulaminów, przepisów i zarządzeń obowiązujących w Siłach Zbrojnych;
- 6) wykonywanie innych zadań służbowych, wynikających z charakteru Szkoły jako jednostki wojskowej;
- 7) dbanie o godność słuchacza i dobre imię Szkoły;
- 8) zachowanie w tajemnicy wszystkich wiadomości, z którymi zapoznał się w trakcie odbywania służby, jeżeli wiadomości te stanowią tajemnicę państwową lub służbową;
- 9) dbanie o wysoką sprawność fizyczną, prezencję i kulturę osobistą;
- 10) poszanowanie mienia Szkoły;
- 11) niezwłoczne powiadomienie Komendanta o zmianie nazwiska i adresu do korespondencji;
- 12) noszenie umundurowania, odznak i oznak wojskowych, w czasie wykonywania obowiązków służbowych.

2. Nieobecność na zajęciach usprawiedliwia:

- 1) pełnienie służby;
- 2) delegacja służbowa;
- 3) zwolnienie lekarskie.

3. W uzasadnionych przypadkach (służbowych, losowych), zwolnienie z zajęć może nastąpić za zgodą Zastępcy Komendanta ds. dydaktyczno-naukowych (prorektora).

§ 21. W czasie pełnienia służby kandydackiej słuchaczom zabrania się:

- 1) przynależności do partii politycznych, stowarzyszeń lub innych organizacji o charakterze politycznym;
- 2) działalności w ruchu obywatelskim i innych ugrupowaniach o charakterze politycznym;
- 3) uczestniczenia w zgromadzeniach o charakterze politycznym, za wyjątkiem zgromadzeń, związanych z wyborami do władz państwowych i samorządowych;
- 4) prowadzenia działalności politycznej, w tym rozpowszechniania publikacji dotyczących zagadnień politycznych;
- 5) tworzenia i zrzeszania się w związkach zawodowych.

§ 22. 1. Słuchacz — kandydat na żołnierza zawodowego — jest zobowiązany poinformować Komendanta o swojej przynależności do stowarzyszeń oraz innych organizacji krajowych, działających poza wojskiem.

2. Przynależność słuchacza — kandydata na żołnierza zawodowego — do stowarzyszeń i innych organizacji zagranicznych lub międzynarodowych wymaga zezwolenia Ministra Obrony Narodowej lub organów wojskowych przez niego określonych.

Rozdział 4

System punktowy

§ 23. 1. System punktowy, stosowany przez Szkołę, odpowiada standardom ECTS (European Credit Transfer System).

2. Liczba punktów przyporządkowana jest poszczególnym przedmiotom lub grupom przedmiotów i odzwierciedla konieczny nakład pracy słuchacza (zarówno pracę słuchacza w czasie zajęć programowych, jak i jego pracę własną), niezbędny do zaliczenia danego przedmiotu lub grupy przedmiotów.

3. Przyporządkowania punktów przedmiotom oraz praktykom, ujętym w planie studiów, dokonuje zespół, powołany przez Komendanta Wydziału i przedstawia Radzie Wydziału, która wnioskuje do Senatu Szkoły o jego wprowadzenie. Przyporządkowanie punktów do poszczególnych przedmiotów podlega akceptacji Senatu Szkoły.

4. Punkty są przyporządkowane wszystkim przedmiotom, występującym w programie kształcenia, które podlegają ocenie.

5. Łączna liczba punktów, przyporządkowanych wszystkim przedmiotom każdego semestru studiów, wynosi 30.

6. Punkty przyznawane są słuchaczowi wtedy, gdy uzyska pozytywną ocenę z danego przedmiotu.

7. Liczba punktów, przyporządkowanych przedmiotowi lub jej część, jest liczbą całkowitą.

8. W celu ujednoczenia miary punktowej standardów nauczania, zawartych w programach kształcenia, przyporządkowuje się punkty przedmiotom i grupom przedmiotów, z zachowaniem następującej struktury podziału punktów:

1) przedmioty specjalistyczne	5;
2) przedmioty kierunkowe	38;
3) przedmioty kształcenia ogólnego	107;
4) praktyka	120.

9. Dopuszcza się zmianę ilości punktów, przyporządkowanych poszczególnym grupom przedmiotów, na wniosek Rady Wydziału. Zmiana musi uzyskać akceptację Senatu Szkoły.

10. Zaliczenie przedmiotów, nieobjętych przedmiotem punktowym, traktowane jest jako wymóg programowy, potrzebny do rejestracji na kolejny semestr i rok studiów oraz ukończenia studiów.

11. Szczegółowe zasady systemu punktowego podaje się do wiadomości słuchaczy przed rozpoczęciem studiów w Szkole.

Rozdział 5

Wyróżnienia i kary

§ 24. Słuchaczy, osiągających bardzo dobre wyniki w nauce oraz wzorowo wypełniających obowiązki służbowe i wykazujących wysokie zdyscyplinowanie, wyróżnia się:

- 1) nagrodami i wyróżnieniami Komendanta;
- 2) nagrodami oraz wyróżnieniami, ufundowanymi przez instytucje państwowe, towarzystwa naukowe oraz fundacje, zgodnie z regulaminami przyznawania tych nagród;
- 3) tytułami i odznakami „Wzorowy Podchorąży” — zgodnie z zasadami ich przyznawania.

§ 25. 1. Słuchacze — będący żołnierzami zawodowymi lub kandydatami na żołnierzy zawodowych — za postępowanie uchybiające godności słuchacza Szkoły lub za rażące zaniedbanie swoich obowiązków,

ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną, na zasadach i w trybie określonym w przepisach o dyscyplinie wojskowej.

2. Słuchacze — będący osobami cywilnymi — ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną, na zasadach i w trybie określonym w przepisach dotyczących odbywania studiów w wyższych szkołach wojskowych przez osoby cywilne.

3. Słuchacze — obywatele państw obcych — ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną, na zasadach i w trybie określonym w przepisach rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 12 marca 1993 r. w sprawie zasad i trybu odbywania studiów w wyższych szkołach wojskowych przez obywateli państw obcych (Dz. U. Nr 23, poz. 100).

Rozdział 6

Zaliczenie roku (semestru) studiów

§ 26. 1. Zaliczenia semestru i roku studiów dokonuje Komendant Wydziału.

2. Warunkiem zaliczenia semestru lub roku studiów jest uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich przedmiotów oraz praktyk objętych planami studiów i programami kształcenia.

3. Słuchacz jest zobowiązany dokonać zaliczenia semestru, w terminie określonym w harmonogramie studiów na dany rok akademicki.

4. W uzasadnionych losowych przypadkach, na wniosek słuchacza, Komendant Wydziału określa inny termin uzyskania zaliczenia semestru.

§ 27. 1. Warunkiem dopuszczenia słuchacza do sesji egzaminacyjnej jest uzyskanie zaliczeń, przewidzianych w planie studiów na dany semestr.

2. Słuchacze zobowiązani są uzyskać zaliczenia do dnia rozpoczęcia sesji zasadniczej.

3. W przypadku, gdy słuchacz nie uzyska zaliczenia przedmiotu, ujętego w planie semestru, decyzję — odnośnie dalszego przebiegu sesji — podejmuje Rada Wydziału i przedstawia do akceptacji Komendantowi Wydziału.

§ 28. 1. Sesja egzaminacyjna obejmuje zdawanie egzaminów i kolokwium.

2. Egzamin obejmuje ustne, pisemne lub praktyczne sprawdzenie wiedzy i umiejętności z danego przedmiotu, natomiast kolokwium — sprawdzenie wiedzy z określonej części zrealizowanego materiału nauczania danego przedmiotu.

3. Egzamin lub kolokwium przeprowadza nauczyciel akademicki — specjalista danego przedmiotu.

4. Studenci zdają egzaminy w terminach określonych planem sesji egzaminacyjnej dla poszczególnych lat i specjalności kształcenia.

§ 29. Warunkiem skierowania słuchaczy na praktyki specjalistyczne jest pozytywne rozliczenie się z rygorów sesji egzaminacyjnej.

§ 30. 1. Słuchaczom niedopuszczonym do egzaminu Komendant Wydziału lub osoba przez niego upoważniona wpisuje na zakończenie sesji egzaminacyjnej ocenę niedostateczną do indeksu i protokołu egzaminacyjnego (zaliczeniowego).

2. Nie zgłoszenie się słuchacza w ustalonym terminie do egzaminu lub zaliczenia bez usprawiedliwienia jest równoznaczne z uzyskaniem oceny niedostatecznej, którą do indeksu i protokołu egzaminacyjnego (zaliczeniowego) wpisuje Komendant Wydziału.

3. W przypadku nieobecności na egzaminie, słuchacz zachowuje prawo do ponownego jego zdawania, jedynie po przyjęciu usprawiedliwienia, w trybie opisanym w ust. 4.

4. Usprawiedliwieniem nieobecności na egzaminie może być wyłącznie choroba lub istotne zdarzenie losowe. Usprawiedliwienie przyjmuje egzaminator, a sprawy sporne rozstrzyga Komendant Wydziału.

§ 31. 1. Studenci, uzyskujący co najmniej dobre wyniki w nauce, mogą przystępować do egzaminów przed wyznaczonym terminem sesji zasadniczej — w sesji zerowej.

2. Warunkiem dopuszczenia do sesji zerowej jest uzyskanie wszystkich zaliczeń.

3. O terminie przyjęcia egzaminu w sesji zerowej decyduje nauczyciel przedmiotu.

4. Egzamin w sesji zerowej traktuje się jak egzamin w sesji zasadniczej;

5. Słuchaczom, którzy zaliczyli semestr w sesji zerowej może zostać udzielony urlop dodatkowy na czas trwania sesji zasadniczej.

§ 32. 1. Podczas egzaminów, kolokwiów i zaliczeń stosuje się następujące oceny:

1) bardzo dobry	(5,0);
2) dobry plus	(4,5);
3) dobry	(4,0);
4) dostateczny plus	(3,5);
5) dostateczny	(3,0);
6) niedostateczny	(2,0).

2. Oceny, uzyskane na egzaminach, zaliczeniach i praktykach wpisuje się do indeksów i do przedmiotowych list ocen oraz semestralnych kart ocen słuchaczy.

3. Za semestr — okres praktycznego szkolenia specjalistycznego, wystawia się jedną ocenę. Jest ona średnią arytmetyczną wszystkich ocenianych elementów realizowanych w ośrodku szkolenia lotniczego lub lotniczych jednostkach Sił Zbrojnych.

4. Wystawione słuchaczom pozytywne oceny semestralne są ostateczne i nie mogą być poprawiane w kolejnych semestrach.

§ 33. 1. W przypadku uzyskania z egzaminu oceny niedostatecznej, słuchaczowi przysługuje prawo do jednego egzaminu poprawkowego z danego przedmiotu.

2. Egzamin poprawkowy słuchacz powinien zaliczyć w terminie, określonym w harmonogramie studiów na dany rok akademicki.

§ 34. 1. Słuchacz, który nie zdał egzaminu poprawkowego, może w ciągu trzech dni od daty tego egzaminu złożyć pisemny wniosek do Zastępcy Komendanta ds. dydaktyczno-naukowych (prorektora) o zezwolenie na zdawanie egzaminu komisyjnego.

2. Egzamin komisyjny powinien odbyć się w terminie 14 dni od daty złożenia wniosku.

3. Komisję do przeprowadzenia egzaminu powołuje Zastępca Komendanta ds. dydaktyczno-naukowych (prorektor).

4. Komisji nie może przewodniczyć osoba, która uprzednio egzaminowała słuchacza.

5. Ocenę z egzaminu komisyjnego wpisuje do indeksu oraz protokołu egzaminacyjnego przewodniczący komisji.

6. W semestrze słuchacz może składać egzamin komisyjny tylko z jednego przedmiotu.

W przypadkach szczególnych Komendant ma prawo zezwolić na składanie egzaminów komisyjnych z dwóch przedmiotów.

7. Decyzje w sprawie zwolnienia ze Szkoły słuchacza, który na egzaminie komisyjnym otrzymał ocenę niedostateczną, podejmuje Komendant.

§ 35. Zaliczenie semestru (roku) studiów i wpisanie na kolejny semestr (rok) studiów stwierdza w indeksie Komendant Wydziału.

§ 36. 1. W stosunku do słuchacza, który nie zaliczył semestru lub roku studiów, Komendant podejmuje decyzję o:

- 1) warunkowym zezwoleniu na podjęcie studiów na kolejnym semestrze (roku) studiów;
- 2) zezwoleniu na powtarzanie roku studiów, z wyjątkiem słuchaczy I roku;
- 3) zwolnieniu lub wydaleniu ze Szkoły.

2. Zezwolenie, wymienione w ust. 1 pkt 1, może otrzymać słuchacz, który uzyskał oceny niedostateczne najwyżej z dwóch przedmiotów i zaliczył poprzednie semestry.

3. W uzasadnionych przypadkach słuchacz, który został warunkowo wpisany na kolejny semestr (rok) studiów, z powodu braku zaliczenia przedmiotu nie-kończącego się egzaminem, winien uzyskać zaliczenie, w terminie określonym przez Komendanta Wydziału, lecz nie dłuższym niż okres jednego semestru.

4. Treść ust. 3 nie ma zastosowania w odniesieniu do przedmiotów, których pozytywne zaliczenie warunkuje przystąpienie do szkolenia w semestrze praktycznym (np.: wykonywanie lotów).

§ 37. 1. Z przyczyn losowych słuchacz może uzyskać zezwolenie na powtarzanie roku — nie więcej niż jeden raz w okresie studiów.

2. Przerwa w studiach nie może trwać dłużej niż rok.

3. Słuchacz, który z przyczyn losowych powtarza rok studiów, nie ma obowiązku ponownego zaliczenia przedmiotów, z których uzyskał ocenę co najmniej dobrą pod warunkiem, że w tym czasie nie nastąpiła zmiana programu kształcenia. Wyjątek stanowią przedmioty kierunkowe, określone przez Komendanta Wydziału.

§ 38. Słuchacz, kandydat na żołnierza zawodowego, który uzyskał warunkowy wpis na wyższy semestr lub został warunkowo przyjęty na następny rok, nie może do chwili usunięcia załogłości:

- 1) być mianowany na kolejny stopień wojskowy;
- 2) nosić oznaki wyższego roku studiów.

Rozdział 7

Praca dyplomowa

§ 39. 1. Słuchacz zobowiązany jest do złożenia, nie później niż na miesiąc przed egzaminem dyplomowym, pracy dyplomowej. Pracę dyplomową uważa się za złożoną z chwilą zarejestrowania jej w Bibliotece Głównej.

2. Praca dyplomowa zawiera opracowanie zagadnienia, zadania z zakresu problematyki teoretycznej i praktycznej, zgodnej ze specjalnością kształcenia.

§ 40. 1. Pracę dyplomową słuchacz wykonuje w ramach seminarium, pod kierunkiem wyznaczonego nauczyciela akademickiego.

2. Tematy prac dyplomowych ustala się w wydziale.

3. Przy ustalaniu tematów pracy dyplomowej powinny być brane pod uwagę zainteresowania naukowe słuchaczy, potrzeby Szkoły i jednostek wojskowych — zwłaszcza z nią współpracujących.

4. Słuchaczom szczególnie uzdolnionym oraz członkom kół naukowych należy umożliwić dobór tematu według indywidualnych zainteresowań.

5. Tematy prac dyplomowych zatwierdza Komendant Wydziału, po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału.

6. Słuchacz powinien otrzymać temat pracy dyplomowej najpóźniej do końca piątego semestru.

7. Zatwierdzony temat pracy dyplomowej może być zmieniony na wniosek promotora, jednak nie później niż na dwa semestry przed egzaminem dyplomowym.

8. Po wystawieniu słuchaczowi przez promotora i recenzenta oceny co najmniej dostatecznej za pracę dyplomową, dopuszcza się go do jej obrony, w ramach egzaminu dyplomowego.

9. W wypadku negatywnej oceny pracy dyplomowej przez recenzenta, Komendant Wydziału może powołać kolejnego recenzenta z grona osób uprawnionych, który wydaje ostateczną recenzję.

10. Wykonana praca dyplomowa jest przedmiotem prawa autorskiego. Prawo autorskie majątkowe do pracy dyplomowej przysługuje Szkole, w zakresie określonym przepisami o prawie autorskim.

Rozdział 8

Egzamin dyplomowy

§ 41. 1. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego (inżynierskiego) jest:

- 1) uzyskanie zaliczenia wszystkich przedmiotów i praktyk, przewidzianych w planach studiów i programach kształcenia;
- 2) uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej, wystawionej przez promotora i recenzenta lub dopuszczenie do egzaminu, zgodnie z § 40 ust. 9 niniejszego regulaminu.

2. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Komendanta, w terminie przez niego określonym.

3. Zakres oraz sposób organizacji egzaminu dyplomowego określa Senat, a zatwierdza Komendant.

§ 42. 1. Egzamin dyplomowy (inżynierski) obejmuje zagadnienia z zakresu programu kształcenia i tematyki

pracy dyplomowej, a dla kandydatów na żołnierzy zawodowych oraz żołnierzy zawodowych niebędących oficerami, również egzamin na oficera.

2. Obrona pracy dyplomowej obejmuje zagadnienia wchodzące w zakres tematyki tej pracy i stanowi rozwiązanie problemu z obszaru specjalności ubiegającego się o dyplom.

3. Przy ocenie wyników egzaminu stosuje się skalę ocen, określoną w § 32 ust. 1 niniejszego regulaminu.

4. Egzamin na oficera obejmuje zagadnienia praktyczne i teoretyczne, umożliwiające sprawdzenie wiedzy oraz umiejętności słuchaczy, w zakresie przygotowania ogólnodowodzącego i ogólnowojskowego.

5. Warunkiem zdania egzaminu dyplomowego jest uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej.

6. Szczegółowe zasady przebiegu egzaminu dyplomowego, a także warunki uzyskania końcowej jego oceny, określa uchwała Senatu uczelni w danym roku akademickim.

7. Egzamin dyplomowy we wskazanej uczelni państwowej odbywa się według zasad i ustaleń, określonych jej regulaminem.

§ 43. 1. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z egzaminu dyplomowego lub nie przystąpienia do tego egzaminu z przyczyn losowych, słuchacz otrzymuje zaświadczenie o uzyskaniu absolutorium.

2. Słuchacz może ubiegać się o zmianę tematu pracy dyplomowej, jej powtórne złożenie i zdawanie egzaminu dyplomowego w okresie nieprzekraczającym dwóch lat od daty pierwszego egzaminu — bez obowiązku wznawiania studiów.

3. Drugi termin egzaminu, wyznaczony przez Komendanta, jest terminem ostatecznym.

§ 44. Warunkiem mianowania na pierwszy stopień oficerski jest pozytywne zdanie egzaminów dyplomowych oraz egzaminu oficerskiego.

Rozdział 9

Ukończenie studiów

§ 45. 1. Warunkiem ukończenia Szkoły jest uzyskanie pozytywnych ocen z egzaminów dyplomowych.

2. Słuchacz otrzymuje:

- 1) dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych;
- 2) tytuł i legitymację pilota wojskowego dla specjalności pilot samolotu odrzutowego, pilot śmigłowca lub tytuł i legitymację nawigatora dla specjalności nawigatorskich.

3. Podstawę do obliczenia ostatecznego wyniku studiów stanowią:

- 1) średnia arytmetyczna ocen z egzaminów i zaliczeń przedmiotów, uzyskanych w ciągu całego okresu studiów; w przypadku zmiany specjalności kształcenia, w okresie studiów uwzględnia się przedmioty, obowiązujące w specjalności ukończenia uczelni;
- 2) średnia ocen prac dyplomowych;
- 3) średnia ocen z egzaminów dyplomowych.

4. Ostateczny wynik studiów stanowi suma: $\frac{1}{2}$ oceny, wymienionej w ust. 3 pkt 1 oraz po $\frac{1}{4}$ ocen, wymienionych w ust. 3 pkt 2 i 3.

5. Wszystkie średnie obliczane są z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. Wyjątkiem może być konieczność ustalenia lokaty ukończenia studiów, w przypadku uzyskania zbieżnych wyników.

6. Na dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ostateczny ich wynik, wyrównany do pełnej oceny, zgodnie z zasadą:

— do 3,50	dostateczny	(3);
— od 3,51 do 4,50	dobry	(4);
— od 4,51	bardzo dobry	(5).

7. Wyrównanie do pełnej oceny dotyczy tylko wpisu na dyplomie ukończenia studiów. We wszystkich innych dokumentach podaje się ostateczny wynik studiów, określony jak w ust. 5.

8. O przyznaniu lokat końcowych decyduje ostateczny wynik studiów oraz opinia o słuchaczu za cały okres kształcenia w Szkole.

§ 46. 1. Absolwent Szkoły kwalifikuje się do jej ukończenia z wyróżnieniem jeżeli:

- 1) z egzaminów i zaliczeń w całym okresie studiów uzyskał oceny nie niższe niż dobre, a średnia tych ocen nie jest niższa niż 4,51;
- 2) uzyskał z pracy dyplomowej ocenę bardzo dobrą (5);
- 3) z egzaminu dyplomowego otrzymał ocenę bardzo dobrą (5).

2. Zasady kwalifikowania słuchaczy — do trzech pierwszych lokat — ustala Komendant.

3. Absolwenci, którzy ukończyli Szkołę z wyróżnieniem, mają prawo — w miarę istniejących możliwości — do wyboru miejsca pełnienia służby wojskowej.

Rozdział 10

Przepisy końcowe

§ 47. 1. Przeniesienie słuchacza na inny kierunek (specjalność) studiów lub do innej szkoły może nastąpić:

- 1) z urzędu — w przypadku zniesienia Szkoły lub likwidacji kierunku (specjalności) kształcenia;
- 2) na jego wniosek.

2. Przeniesienie słuchacza, na jego wniosek, do innej wyższej szkoły wojskowej może nastąpić w czasie pierwszych dwóch lat studiów, jeżeli względy służbowe i stan zdrowia nie stoją temu na przeszkodzie.

3. Decyzję o przeniesieniu słuchacza na inny kierunek studiów, w ramach tej samej szkoły, podejmuje Komendant. W wypadku przeniesienia do innej szkoły — w porozumieniu z komendantem tej szkoły.

4. Słuchacz, który zamierza przenieść się do innej szkoły wojskowej:

- 1) przedstawia pisemny wniosek do Komendanta;
- 2) po uzyskaniu zgody, przedkłada kartę obiegową oraz oddaje legitymację studencką.

§ 48. 1. Słuchacza przeniesionego z innej uczelni wojskowej, wpisuje się warunkowo na semestr, określony przez Komendanta i kształci w indywidualnym systemie organizacyjnym (ISO).

2. Komendant Wydziału, na podstawie ocen z egzaminów i zaliczeń uzyskanych przez słuchacza w poprzedniej uczelni, określa przedmioty, które uznaje za zaliczone. Ponadto może też wskazać przedmioty, których zaliczenie jest niezbędne do wyrównania różnic, występujących w planach studiów i programach kształcenia oraz termin ich zaliczenia, zgodnie z §13 ust 3.

§ 49. 1. Słuchacza zwalnia się ze służby kandydackiej, na zasadach obowiązujących w odrębnych przepisach.

2. Słuchacza — osobę cywilną, obywatela obcego państwa lub żołnierza zawodowego — zwalnia się (wydala) ze studiów, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

§ 50. 1. W wypadku zwolnienia słuchacza — kandydata na żołnierza zawodowego — na podstawie jego wniosku, po upływie okresu próbnego lub wydalenia ze służby kandydackiej, jest on zobowiązany do zwrotu równowartości kosztów, określonych w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej w sprawie służby wojskowej kandydatów na żołnierzy zawodowych.

2. Decyzję w sprawie wysokości kosztów, o których mowa w ust. 1 oraz trybu ich zwrotu, podejmuje Komendant.

§ 51. Słuchaczowi, zwolnionemu lub wydalonemu ze Szkoły, wydaje się — na jego wniosek — zaświadczenie o stanie studiów oraz indeks.

§ 52. 1. Słuchaczom przysługuje odwołanie do Komendanta we wszystkich sprawach, rozstrzyganych przez podległe mu organy i jednostki organizacyjne uczelni.

2. Od decyzji Komendanta przysługuje zainteresowanemu odwołanie do Dowódcy Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej.